

Aan: Kamerleden Commissie Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking

Betreft: notaoverleg Ondernemen in ontwikkeling

Amsterdam, 6 november 2013

Geachte Kamerleden,

In verband met uw overleg over de nota "Ondernemen voor ontwikkeling: investeren in duurzame en inclusieve groei" op 11 november a.s., geeft het MVO Platform hieronder haar reactie op de MVO-voorwaarden voor het DGGF. Het stellen van MVO-voorwaarden aan overheidssteun is een belangrijk instrument waarmee de overheid haar "duty to protect", zoals beschreven in de UN Guiding Principles on Business and Human Rights (UNGP), in praktijk brengt. De UNGP vragen van overheden om in alle vormen van beleid en wetgeving die het bedrijfsleven betreffen, de bescherming van de mensenrechten mede tot uitgangspunt te maken.

Verantwoordelijkheid bij uitvoerders

Bovengenoemde nota legt de invulling van MVO-voorwaarden van het DGGF geheel bij de uitvoerders.¹ Het MVO Platform is van mening dat het ministerie hiermee een belangrijke verantwoordelijkheid laat liggen. Het MVO Platform vergeleek begin 2013 de aanpak van verschillende uitvoerders via de toen beschikbare IMVO-kaders,² en constateerde grote onderlinge verschillen in interpretatie van de OESO richtlijnen en in ambitieniveau voor MVO bij de uitvoerders. In het Kamerdebat over deze IMVO-kaders op 7 maart 2013 hebben verschillende leden van uw commissie aangedrongen op meer regie vanuit het ministerie zodat een eenduidige interpretatie van de OESO richtlijnen gegarandeerd wordt en het bedrijfsleven duidelijkheid krijgt over de verwachtingen. De minister deed de mondelinge toezegging rekening te houden met deze suggesties³. In deze nota zien we dat niet terug.

Onduidelijke opdracht

De lijst "Tien IMVO-uitgangspunten voor bedrijven",⁴ suggereert dat verwachtingen van bedrijven verhelderd worden.⁵ Voor zover deze punten zich inderdaad op bedrijven richten -vier van de tien betreffen de uitvoerder- zijn ze zeer algemeen en bevatten ze een belangrijke tegenstrijdigheid: moet het bedrijf "handelen naar de OESO-richtlijnen" (uitgangspunt 1) of "toewerken naar conformiteit met de OESO-richtlijnen" (uitgangspunt 10)? Deze tegenstrijdigheid is geen toeval, wij treffen dit veelvuldig aan.⁶ MVO-voorwaarden dienen een combinatie van harde minimumvoorwaarden en ontwikkeldoelen te zijn. Het verschaffen van duidelijkheid over het onderscheid tussen deze categorieën is ons inziens juist de taak van de overheid.

¹ "er zullen procesbeschrijvingen voor IMVO-toetsing 'op maat' (per instrument) worden gemaakt." (noot 25, p. 24).

² "IMVO Kaders - Aanbevelingen MVO Platform, bijlage bij brief AO IMVO 7 maart 2013" http://mvoplatform.nl/publications-nl/Publication_3936-nl

³ Minister Ploumen in debat 7 maart 2013: "Overigens neem ik mij voor om het bedrijfsleveninstrumentarium te vereenvoudigen. Ik vind dat het een beetje een wirwar is geworden. Ik ga dat op korte termijn doen. De aanwijzingen van de leden op dit punt neem ik mee om te proberen een zo strak mogelijk beoordelingskader te maken, dat wel een beetje rekening houdt met de verschillende typen subsidie."

⁴ "Ondernemen voor ontwikkeling: investeren in duurzame en inclusieve groei". Bijlage 4.

⁵ De nota hanteert voor de IMVO-verwachtingen verschillende termen: "set van MVO-criteria", "IMVO -kader", "procesbeschrijving" en "uitgangspunten". Onduidelijk is of daarmee steeds dezelfde lijst wordt bedoeld als in bijlage 4.

⁶ Zie "IMVO Kaders - Aanbevelingen MVO Platform, bijlage bij brief AO IMVO 7 maart 2013" en: Kamerstuk 26485, nr.166, 4 juli 2013. Daarin stelt Ploumen over MVO in handelsmissies dat bij de voorbereiding van die missies: "Bedrijven verklaren...te zullen handelen conform de OESO-richtlijnen". Vervolgens worden bedrijven "geïnformeerd over de OESO richtlijnen" en "gestimuleerd hiernaar te handelen" p.3

Administratieve last

Hoewel de invulling van MVO-voorwaarden bij de uitvoerders ligt, belooft de minister dat de administratieve lasten voor bedrijven beperkt blijven (p.23). Deze belofte kan in tegenspraak zijn met de OESO-richtlijnen. Het aantoonbaar maken van een due diligence-proces brengt de nodige inspanning, inclusief administratie, met zich mee. Een eventuele extra administratieve last hangt sterk af van de soort bedrijfsactiviteiten en vooral van de mate waarin het bedrijf MVO-processen al in de bedrijfsvoering heeft geïntegreerd. Juist van bedrijven die minder ver gevorderd zijn, of die opereren in risicosectoren moet extra inspanning worden verlangd.

Aanbevelingen

Voor de MVO-voorwaarden van het DGGF, en van overheidssteun in het algemeen, hebben wij de volgende suggesties:

- Een nadere verheldering is nodig over wat “voldoen aan de OESO-richtlijnen” inhoudt. Hiertoe zou één centrale handreiking (implementatierichtlijn) ontwikkeld moeten worden. Dit kan een combinatie zijn van een checklist met essentiële onderwerpen, en een beschrijving van het verwachte due diligence-proces.⁷
- Op basis van deze handreiking dient duidelijk gemaakt te worden wat de minimumverwachting is van alle deelnemende bedrijven. Naast de minimumverwachting wordt aangegeven wat ontwikkeldoelen kunnen zijn. Hiervoor geldt een procesbenadering waarbij het bedrijf duidelijk maakt hoe risico's of misstanden - met name in de keten - opgespoord en aangepakt worden.
- De verdeling tussen minimumcriteria en ontwikkeldoelen kan per instrument verschillen, afhankelijk van de specifieke doelstellingen van de regeling. De minimumcriteria kennen wel een bodem die voor alle instrumenten gelijk is.
- Het ministerie dient onafhankelijk toezicht te organiseren op de uitvoering van de MVO-voorwaarden door de uitvoeringsorganen. De uitvoering van de verschillende instrumenten dient met elkaar in lijn gebracht, waarbij best practices als voorbeeld kunnen gelden.
- Transparantie van de uitvoering dient gegarandeerd te worden.

Wij hopen dat u deze suggesties meeneemt in het debat en zijn graag bereid u van meer informatie te voorzien.

Vriendelijke groet, namens het MVO Platform,

Suzan van der Meij (06 12271726)
Gisela ten Kate

---

⁷ Due diligence betekent dat bedrijven er alles aan moeten doen om schendingen op het gebied van milieu, arbeid en mensenrechten binnen het bedrijf en haar bedrijfsrelaties te voorkomen, en waar schendingen zich voordoen zich inspannen om de situatie op te lossen en slachtoffers te compenseren. Due diligence behelst volgens de UN Guiding Principles de volgende stappen: analyseren, integreren, monitoren en communiceren. De UN Guiding Principles zijn in de OESO-richtlijnen geïntegreerd.